

Bangladěš zmítaný nepokoji

Už desítky lidí zemřely od začátku letošního roku v Bangladěši. Ulice hlavního města Dháky plní demonstranti stávkující každý týden a výjimkou není ani rabování. Důvodem je vzrůstající napětí mezi současnou vládou a opoziční extremistickou islamistickou stranou, Bangladéšským islámským společenstvím. Země se snaží vypořádat se zločiny, které se

čtvrtě milionu lidí, podle jiných až tři miliony.

Staré vášně se probouzejí v zemi i dnes. Sekulárnější část země žádá smrt pro islamistické lídry, kteří při masakrech ze sedmdesátých let zabíjeli bengálské nacionalisty bojující za nezávislost. A bangladéšský tribunální soud těmto žádostem dává za pravdu a vynesl již čtyři rozsudky smrti. Obvinění byli usvědčeni z genocidy, vražd, znásilňování a náboženské perzekuce. Na začátku srpna pak soud úplně zakázal největší islamistickou stranu v zemi, s odůvodněním, že program strany odporuje ústavě země přijaté v roce 2010. Největší opoziční strana se tak nemůže zúčastnit příštích voleb, které jsou plánované na prosinec letošního roku. V zemi se pořádají demonstrace příznivců islámské opozice a rozhodnutí soudu s největší pravděpodobností vyvolá nové protesty a násilnosti přívrženců tohoto politického uskupení.

v zemi staly v roce 1971 během boje o nezávislost. Poté, co národnostní síly Bangladěše vyhlásily odtržení od Pákistánu, pákistánská armáda odpověděla po svém, silným terorem. Občanská válka tehdy stála podle některých odhadů život tři

Nestabilní politická situace v zemi ovlivnila i poslední monitorovací cestu týmu BanglaKids. „Každý týden jsou v Bangladěši i několikadenní stávky, běžně se objevuje rabování na ulicích, násilné demonstrace se ztrátami na ži-

Otevřeli jsme slumové centrum Čalantika!

V létě jsme otevřeli nové slumové centrum Čalantika v Dháce, které je důležitým krokem k ucelnější koncepci vzdělávání bangladéšských dětí v chudinských čtvrtích, slumech. Centrum poskytuje padesáti dětem základní vzdělání a zároveň je oporou jejich rodinám a celé místní komunitě. Cílem je děti nejen učit základům čtení, psaní a počítání, ale také navázat dlouhodobou spolupráci se státními školami tak, aby děti ze slumů začaly chodit do školy, ve studiu pokračovaly a své vzdělání dokončily. Vedle neformálního vzdělání nabízí centrum také výživnou stravu a lékařskou péči pro děti či kurzy gramotnosti i výživy pro rodiče a opatrovníky dětí. Máme radost z toho, že centrum je místem, kde děti ze slumu mohou být znovu dětmi!

Více o centru Čalantika se můžete dozvědět [zde](#)

votech, pálení autobusů, vykolejování vlaků a podobně. Museli jsme dávat pozor, kde jsme se pohybovali a vyhýbat se problematickým místům, což nám naši cestu dost komplikovalo. Navzdory této nesnadné situaci vidíme, že náš projekt stále funguje – děti dál navštěvují výuku a školy

Sujon Chowdhori už studuje na internátní škole

Sujonovi je 14 let, chodí do osmé třídy, má rád kriket a jednou by se chtěl stát inženýrem nebo si otevřít obchod s potravinami ve své rodné vesnici. Děti jako on jsou v Bangladéši statisíce, jen některé z nich však mají možnost chodit do školy, získat vzdělání a splnit si tak v budoucnu své dětské sny.

Sujona přivedl do vesnické školy *Bisberkandi* v roce 2006 jeho strýc, během prvních let se chlapec naučil číst, psát, počítat a osvojil si základy angličtiny. Dnes je ze Sujona osmák, navštěvuje internátní školu *KMMS* a doufá, že bude moci dokončit dvanáctou třídu a získat středoškolské vzdělání, bez kterého je obtížné v Bangladéši najít kvalifikovanější práci. Jeho oblíbené

jsou často takovými oázami klidu a bezpečí,“ popsala poslední návštěvu Bangladéše koordinátorka programu *BanglaKids*, Jarmila Szkutová.

nými předměty jsou bengálština a matematika.

Když jsme Sujona potkali v roce 2008 poprvé (více viz video-příběh: [Chodíme do školy... díky vám!](#)), byl to nebojácny devítiletý kluk, soutěžil s kamarády ve skákání z mostu, uměl vylézt na palmu, chodil na místní vesnickou školu a bydlel se svou pětičlennou rodinou v domku z plechu. Za posledních šest let se toho hodně změnilo. Sujon vyrostl a také dospěl, nyní bydlí a studuje na internátní škole *KMMS*, kde se děti a mladí lidé učí mimo jiné také praktickým dovednostem. Sujon nejprve vypomáhal ve školní jídelně, protože však měl zkušenosti i s opravou motorů, v současné době se spolu s několika staršími studenty stará o údržbu vodních čerpadel, která se používají mimo jiné k zavlažování školních políček.

Sujonovi rodiče ani jeho starší bratr do školy nikdy nechodili. Všichni jsou proto rádi, že Sujon umí jako jediný číst a psát a zároveň doufají, že až dostuduje, bude schopný rodinu zajistit. Sujon si sám velmi váží šance, kterou chozením do školy dostává: „*Jsem moc rád, že můžu chodit od první třídy do školy. Chci vystudovat, abych mohl získat*

1

2

3

1 Sujona původně přivedl do školy jeho strýc; nejdříve navštěvoval nedalekou vesnickou školu *Bisberkandi*, do které se musel dopravovat lodí přes řeku, což bylo v období silných dešťů nebezpečné a někdy zcela nemožné. Po dokončení všech šesti ročníků, které místní škola nabízela, pokračoval ve studiu dál – nejprve na internátní škole *GAPS* a poté na internátní škole *KMMS*, kde by rád dokončil dvanáctou třídu (čtvrtý ročník střední školy).

2 Sujon vstává s ostatními studenty v 5:30, následuje ranní hygiena, společné setkání studentů, snídaně, úklid a příprava do školy. V 7:45 začíná Sujonovi první vyučovací hodina. Po vyučování se studenti těší na oběd, poté je čekají dvě hodiny práce v areálu školy, samostudium a nakonec volná zábava. Sujon tráví většinu večerů v knihovně přípravou na další školní den. Spát chodí okolo 22:00.

3 Jako každý student i Sujon tráví přibližně dvě hodiny denně prací ve škole a učí se praktickým dovednostem, které bude moci v budoucnu uplatnit. V prvních letech studia Sujon vypomáhal ve školní jídelně, dnes spravuje vodní čerpadla, která jsou nezbytná pro chod školy a zavlažování školních políček. Sujon zde může využít svých zkušeností s prací s elektřinou a motory a zároveň získat nové dovednosti od starších studentů.

Internátní škola AHTSS má novou studnu a cisternu na vodu!

Na internátní škole AHTSS jsme s finančním příspěvím o. s. Maranatha vyhloubili novou studnu a postavili cisternu na vodu – cílem bylo zajistit kvalitní pitnou vodu pro více než 600 dětí, mladých lidí a učitelů, kteří v areálu této školy bydlí. V minulosti měla škola jen studnu s velmi nekvalitní vodou, která způsobovala studentům i učitelům zdravotní problémy. Jediný zdroj pitné vody pro školu byla studna vzdálená přibližně 20 minut chůze, ze které se voda musela do školní jídelny a obytných částí donášet v kanystrech. Navíc v období sucha byl tento zdroj pro potřeby celé školy nedostatečný.

V minulém roce jsme spolu s místními odborníky na vodu a s vedením školy začali s přípravami vrtu nové studny, která by škole zajistila dostatečný zdroj zdravotně nezávadné vody. Vedle studny, hluboké **67 metrů**, stojí i dvě betonové nádrže, do kterých se voda čerpá na povrch. Každá z nich má objem **25 000 litrů**. Voda je poté pomocí potrubí rozvedena do všech budov školy. Nová studna byla slavnostně otevřena v březnu letošního roku při monitorovací cestě týmu BanglaKids.

4 Sujon se z každého dne na škole těší, protože jako jediný z rodiny dostal šanci získat vzdělání a naučit se číst a psát. Když byl malý, přál si být profesionálním hráčem kriketu, nyní je jeho snem vystudovat bakalářské studium se zaměřením na obchod, stát se architektem nebo si otevřít obchod s potravinami ve své rodné vesnici.

6 Rodiče Sujonovi občas pošlou kapesné, aby si mohl koupit základní hygienické pomůcky nebo potřebné oblečení. Plně hradit jeho studium však není v jejich silách. Oba chlapcovi rodiče pracují jako nádeníci – tatínek jako nosič a maminka jako pracovnice na poli. Denní příjem rodiny je nízký (přibližně 50 Kč) a navíc nejistý, protože některé dny žádná práce není nebo si je nikdo nenajme.

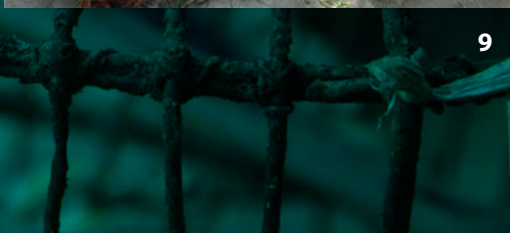
7 Sujonův starší bratr Milton se živí jako nádení dělník ve stavebnictví, pracuje jako tzv. *mud cutter*. Náplní jeho práce je hloubit rybníky, získávat bahno a nosit ho do cihelny, kde se zpracovává na výrobu cihel. Ve vesnické oblasti Bisherbandi, kde Sujonova rodina žije, bydlí přibližně dalších 700 rodin a převážná většina dospělých pracuje buď jako nádení pracovníci na ryžových polích nebo jako rybáři.

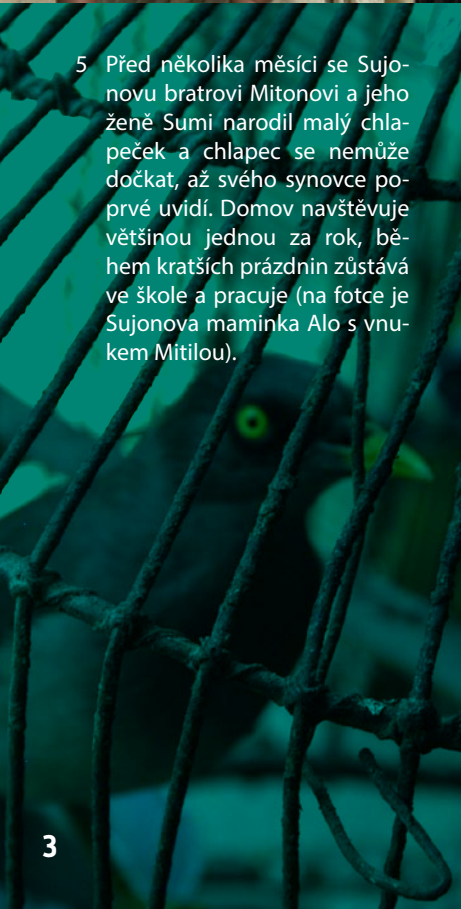
8 Sujonova rodina vlastní několik koz, sousedi chovají také slepice či krávy. Dokud bydlel Sujon doma, pravidelně nosil kozám čerstvou trávu, kterou nasekal u řeky. Základ jídelníčku Sujonovy rodiny tvoří převážně rýže a červená čočka, výjimečně si dopřejí ryby nebo vejce.

9 Kromě koz se Sujon doma staral ještě o další zvíře. Už když jsme ho v roce 2008 poprvé navštívili, chlubil se svým „domácím mazlíčkem“, černým ptákem, kterého sám chytil a naučil mluvit. Pták zná jména všech členů rodiny, a i když je Sujon už několik let mimo domov, nejraději stále opakuje chlapcovo jméno.

5 Před několika měsíci se Sujonovu bratrovi Mitonovi a jeho ženě Sumi narodil malý chlapec a chlapec se nemůže dočkat, až svého synovce poprvé uvidí. Domov navštěvuje většinou jednou za rok, během kratších prázdnin zůstává ve škole a pracuje (na fotce je Sujonova maminka Alo s vnukem Mitilou).

Charitativní kalendář pomohl dětem ve slumech

Patnáctiměsíční charitativní kalendář Robert Vano pro Bangladéš, který bylo možné zakoupit od října 2012, podpořil vzdělávání dětí v bangladéšských slumech celkovou částkou **377 435 Kč**, přičemž výtěžek za 1 813 prodaných kalendářů vynesl 295 435 Kč a výtěžek z aukce velkoplošných fotoobrazů činil 82 000 Kč.

Na realizaci kalendáře se podílela celá řada lidí, kteří pracovali s radostí a bez nároku na honorář. Do projektu se velkým dílem, kromě světoznámého fotografa Roberta Vana, zapojily také známé české maminky se svými dětmi nebo například studenti Střední umělecké školy textilních řemesel z Prahy 1.

dobrou práci, pomoci své rodině a postarat se o své rodiče.“

V blízkosti vesnice *Bisherbandi*, kde bydlí přibližně 700 rodin, není kromě několika malých soukromých škol žádná státní škola a Sujon tak může studovat jen díky dlouhodobé finanční podpoře dárce z Prahy, který chlapci hradí školné a ubytování na internátní škole *KMMS*. Zde kromě Sujona studuje ještě dalších 580 dětí a mladých lidí, z nichž téměř polovinu podporuje organizace ADRA ČR v rámci [adresného dárkovství programu BanglaKids](#). Na škole současně probíhají také dva podpůrné projekty, jejichž cílem je posílit zdraví dětí a schopnost školy být méně závislá na vnější pomoci. Ve spolupráci s ADRA Bangladéš byla v roce 2011 dokončena výstavba čističky, která filtruje vodu z nedalekého rybníka a zajišťuje dostatečné množství pitné vody pro všechny děti, učitele a zaměstnance školy. Prostřednictvím druhého projektu *Škole krásy, dětem mléko!* získala škola letos deset dojných krav, které znamenají pravidelný přísun mléka a pomáhají tím zpestřit a zkvalitnit jídelníček studentů.

„Vzdělání hraje klíčovou roli v procesu podpory ekonomicky rozvojových zemí. Děti jako Sujon mají v dospělosti mnohem lepší příležitosti než jejich rodiče, kteří do školy nikdy nechodili, vyjít z bludného kruhu chudoby a najít si kvalifikovanou práci. Investice do vzdělání tedy není pouze investicí do osudu jedince, nýbrž do budoucnosti celého Bangladéše,“ shrnuje filosofii programu BanglaKids koordinátorka Jarmila Szkutová.

Studenti gymnázia AMAZON podporují děti v Bangladéši!

Už více než pět let podporuje [Anglicko-české gymnázium AMAZON](#) v Praze vzdělávání bangladéšských dětí. Škola pomáhá celkem čtyřem dětem ve studiu, dvěma na vesnické škole a dvěma na škole internátní. Kromě toho studenti tohoto gymnázia organizují pravidelně sbírky v ulicích, jejichž výtěžek podporuje vzdělávání dětí v chudinských

slumech v hlavním městě Bangladéše, Dháce.

„Vážíme si toho, že jako vzdělávací instituce si gymnázium AMAZON uvědomuje důležitost vzdělání, a že hodnotu kvalitního vzdělání nevnímá jen tady v ČR, ale že ho přeje také dětem na druhé straně zeměkoule – v Bangladéši,“ říká vedoucí programu BanglaKids,

Pomáhat může každý!

Je zimomřivé ráno, všude bílo, čistý horský vzduch. Moje návštěva místní školy v Karlově Studánce má jasný cíl: povídat si se školáky o Bangladéši a poděkovat jim za podporu bangladéšských dětí. Navzdory tomu, že se jedná o malotřídní školu o dvou třídách s celkovým počtem 27 žáků od první do páté třídy, je škola pravidelným dárcem programu BanglaKids a podpořila již několik bangladéšských školáků na cestě ke vzdělání a lepším životním příležitostem.

V současné době školáci společně pomáhají Alině – třináctileté dívce, která chodí do čtvrté třídy na vesnické škole Mohipur na západě Ban-

Radek Špinka, a dodává, že výtěžek sbírky v prvním pololetí loňského školního roku dosáhl více než 6 500 Kč. V druhém pololetí se studentům podařilo vybrat 3 258 Kč.

Výtěžek sbírky si zástupci organizace ADRA ČR převzali během zahradní slavnosti gymnázia, která se pořádala u příležitosti pátého výročí založení této školy. Program oslav byl bohatý – objevila se pěvecká, recitační a taneční vystoupení studentů, poděkování učitelům i krátké promluvy předsedů jednotlivých tříd. Součástí odpoledne bylo i představení organizací ADRA ČR a UNICEF, které škola dlouhodobě podporuje.

gladěše. Alina má dvě sestry a se svou rodinou žije v domku z hlíny a vlnitého plechu. Táťka pracuje jako nádeník, maminka se stará o domácnost. Měsíční příjem rodiny je 1 750 bangladéšských taka (v přepočtu zhruba 430 korun). Rodiče Aliny jsou negramotní, stejně jako mnoho dalších v její rodné vesnici. Alina však má štěstí a může chodit do školy díky pravidelným příspěvkům českých školáků z Karlovy Studánky.

Do kabinetu pana učitele Pavla Pattermana, který se o celý projekt stará, se před začátkem hodiny sbíhá hlouček dětí s dvacetikorunami a žákovskými knížkami. Pan učitel

má totiž skvěle propracovaný systém vybírání příspěvků – žáci nosí měsíčně 20 korun a za každou přinesenou dvacetikorunu jim pan učitel dá jeden dílek fotky dívky. Děti tento systém baví – fotku si skládají jako puzzle, jednotlivé části si lepí na zadní stranu žákovské knížky a těší je, když se fotka Aliny každý měsíc zaplňuje. „*Někteří žáci si díky vyšším příspěvkům sestaví během školního roku i dvě až tři fotky,*“ vysvětluje pan učitel a dodává, že peníze od rodičů děti obvykle získávají za drobné domácí práce – vynášení koše, mytí nádobí, starání se o domácí mazlíčky nebo úklid garáže.

Na chodbě mi žáci hrdě ukazují nástěnku s fotkami a informacemi o Bangladéši, sé-

Projekt *Škole krávy, dětem mléko!* je díky podpoře dárců na světě!

Internátní škola KMMS díky tomuto projektu nově získala **10 krav** a **6 telat** a více než 580 dětí a mladých lidí dostává nyní pravidelně čerstvé mléko. Kromě nákupu krav byly vybrané finanční prostředky použity také na výstavbu nového prostorného chléva se žlaby a napájením až pro 16 krav. Škola současně plánuje zvýšit podíl zeleniny ve stravě dětí díky větším možnostem hnojení a podporovat ve studiu další děti z chudých rodin prodejem nově narozených byků.

Projekt bylo možné podpořit od poloviny listopadu 2012 do dubna 2013, vybraná částka činila **259 250 Kč**. Celkem přispělo **48 konkrétních dárců**, několik z nich i opakovaně.

Všem dárcům, kteří přispěli na projekt *Škole krávy dětem mléko!*, děkujeme za podporu!

Více o projektu se můžete dozvědět [zde](#).

jak se žije jinde, a procvičit si přitom angličtinu,“ vysvětluje Pavel Patterman a dodává, že tímto způsobem se děti nad problémy ve světě mohou aktivně zamýšlet a uvědomit si význam vzdělání. Ač v Bangladéši nikdy nebyl, o zemi už díky [BanglaKids DVD do-](#)

[kumentům](#) zjistil řadu informací, které pak sdílí se svými žáky. „*Na Bangladěšanech obdivuji jejich ryznost a odvahu k dalšímu dni,*“ uzavírá.

Byl to moc příjemně strávený den, dostalo se mi vřelého přijetí, pohostinnosti a odjíždím

Projekt *Škole krávy, dětem mléko!* má své první telátčiči miminko

Během první červencové noci se kráve Laxmi (v překladu Štěstí) narodilo telátko - je jím malý býček, který se tak stal prvním přírůstkem do projektu [Škole krávy, dětem mléko!](#) S výběrem jména pro nově narozeného býčka pomohli příznivci o. s. ADRA, kteří na Facebooku navrhovali jeho jméno. Z uvedených návrhů v Bangladéši vybrali jméno BUBA. Buba se má k světu a on i maminka jsou v pořádku.

rii fotek Aliny, kterou podporují už od roku 2007 s jejími dopisy, namalovanými obrázky i vysvědčeními. Poté si spolu povídáme o Bangladéši, o tom, co už o této zemi vědí a co by ještě vědět chtěli. Zjišťujeme také, jak se žije bangladéšským dětem, prohlížíme si fotky i tradiční bangladéšské předměty. Děti zkoušejí brnkat na jednostrunný nástroj ekartaru, nasadit si rolničkový pás pro tradiční tanečnice, pozdravit se jako místní nebo se učit psát bengálská písmenka jako jejich vrstevníci v Bangladéši. Žáci jsou zvědaví, vědí toho o Bangladéši už spoustu a je znát, že k této zemi mají vztah.

„Jsem rád, že existují projekty jako BanglaKids, díky kterým mají děti možnost zjistit,

s hřejivým pocitem ze zájmu a nadšení dětí, které jsem z nich cítila. Navzdory tomu, že jde o malinkou školičku s necelou třicítkou prvňáčků až pátáků a navzdory tomu, že se jedná o malou obec v Jeseníkách, druhou nejmenší v ČR s počtem 226 obyvatel, mám radost, když vidím, že i zde chtějí být lidé užiteční a vedou své děti k aktivnímu a zodpovědnému přístupu ke světu kolem nás. Odjíždím povzbuzena, až dojata. *Nezáleží na počtu, na velikosti a ani na tom, kolik kdo má. Důležitá je pouze ochota se zapojit a rozdělit se o to, co máme...*

Alina píše dětem, že chodí do školy ráda, baví ji především angličtina. V budoucnu by se chtěla stát zdravotní sestrou a pomáhat potřebným. Odjíždím s pevnou vírou, že díky podpoře a zájmu školáků z Karlovy Studánky se jí její sen splní.

Jarmila Szkutová,
koordinátorka programu BanglaKids

Vydalo o.s. ADRA v září 2013, Klikatá 1238/90c,
158 00 PRAHA 5, www.banglakids.cz